

Czarna porzeczka przed sezonem – informacje z MRIRW

Przez **Tomasz Werner** -

2016-02-17

W związku z napływającymi na naszej redakcji zapytaniami od producentów czarnej porzeczki, którzy z uwagi na bardzo niskie ceny uzyskiwane za te owoce zwróciłem się z zapytaniem do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi o przedstawienie informacji dotyczące tego sektora produkcji i przewidzianej dla niego pomocy lub możliwości udzielenia wsparcia w tym sezonie. Jedną z najbardziej istotnych kwestii wydaje się fragment dotyczący umów kontraktacyjnych o co zabiegają przedstawiciele czarnych porzeczek.

Odpowiedz rzecznika prasowego z MRiRW:

„Na wstępie należy podkreślić, że w odniesieniu do sektora owoców i warzyw, którym objęta jest także produkcja czarnej porzeczki, mają zastosowanie uregulowania wynikające ze Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych, która została określona przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.Urz. L Nr 347 z 20.12.2013, str. 671). Zgodnie z przepisem art. 211 tego rozporządzenia do produkcji produktów rolnych oraz handlu nimi ma zastosowanie [m.in.](#) art. 107 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który stanowi, że z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi. Oznacza to, że państwa członkowskie wykraczając poza uregulowania objęte wspólną organizacją rynków rolnych mają bardzo ograniczone możliwości związane ze wspieraniem sektora owoców i warzyw celem jego stabilizacji.

Wspólna organizacja rynków rolnych w sektorze owoców i warzyw przewiduje, że wszelkie formy wsparcia dla tego sektora są kierowane do lub za pośrednictwem uznanych organizacji producentów owoców i warzyw. Uregulowania UE, o których mowa polegają w szczególności na wspieraniu działań mających na celu koncentrację podaży po stronie producentów owoców i warzyw, a w konsekwencji wzmocnieniu ich pozycji rynkowej. Podmioty te są odpowiedzialne za efektywne planowanie produkcji, tak, aby jej poziom był dostosowany do popytu. Organizacje producentów dzięki prowadzonym badaniom dysponują o wiele szerszym dostępem do informacji nt. rynku niż indywidualne gospodarstwa rolne. Jednostki takie mogą efektywnie wpływać na planowaną przez swoich członków produkcję, tak, aby dostosować ją do popytu, zarówno pod względem ilości jak i jakości. Jednocześnie koncentrując dużą podaż organizacje producentów stają się atrakcyjnymi partnerami dla zakładów przetwórczych koncentrujących duży popyt. W takich relacjach organizacje mają realny wpływ na poziom cen, które uzyskują za dostarczane odbiorcom produkty. Podmioty te posiadając osobowość prawną mogą być stroną w kontraktach zawieranych bezpośrednio z zakładami przetwórczymi. Ponadto organizacje koncentrując znaczny popyt na środki

produkcji tj. nawozy, środki ochrony roślin mogą także skutecznie negocjować ceny zakupu tych produktów. Bardziej niż w przypadku producentów indywidualnych uzasadnione ekonomicznie są ponadto inwestycje w maszyny służące do zbioru (np. kombajny), przygotowania produktów do sprzedaży (np. sortownice), które w znacznym stopniu mogą ograniczyć ponoszone przez producentów koszty produkcji. W celu zachęcenia do zrzeszania się producentów w tego typu podmiotach, w przepisach UE przewidziano wsparcie finansowe na zrealizowanie przez te organizacje programów operacyjnych. Pomoc przyznawana tym podmiotom może wynosić 4,1% wartości produkcji sprzedanej przez daną organizację producentów. Pułap ten może zostać zwiększony do 4,6 %, jeśli organizacja realizuje środki zarządzania kryzysowego. Wsparcie to jest ograniczone do 60% założonego przez organizację funduszu operacyjnego.

Głównym narzędziem dostępnym dla producentów zrzeszonych w organizacjach producentów owoców i warzyw, które chronią ich dochody w przypadku nagłych wahań cen podczas kryzysu, są działania objęte tzw. zarządzaniem kryzysowym oraz zapobieganiem kryzysom. W Polsce wdrożono w przepisach krajowych mechanizm wycofania z rynku, który polega na przekazywaniu za pośrednictwem organizacji producentów wycofanych owoców i warzyw na tzw. bezpłatną dystrybucję lub na paszę dla zwierząt. Organizacja producentów wdrażająca mechanizm wycofania z rynku może ubiegać się o wypłatę rekompensat przewidzianych prawodawstwem UE.

Należy ponadto zauważyć, że przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.Urz. L Nr 347 z 20.12.2013, str. 671) przewidują możliwość wprowadzenia przez państwa członkowskie obowiązku zawierania umów w odniesieniu do wszystkich dostaw produktów rolnych na terytorium tego państwa członkowskiego w danym sektorze. Umowa taka musi zostać zawarta przed dostawą i zawierać określone elementy, w tym cenę (kwota określona w umowie lub szczegółowy opis sposobu jej kalkulacji), przy czym wszystkie te elementy są przedmiotem swobodnych negocjacji pomiędzy stronami umowy. Na podstawie przepisów art. 38q ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U.z 2012, poz. 633, z późn. zm.) na terytorium Polski wprowadzony został obowiązek, zgodnie z którym dostarczenie przez producentów, organizacje producentów, grupy producentów oraz zrzeszenia organizacji producentów, produktów wymienionych w art. 1 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013 ([m.in.](#) owoców i warzyw) do pierwszego nabywcy, może nastąpić wyłącznie na podstawie pisemnej umowy. Rozwiązanie, o którym mowa powinno przyczynić się do utrwalenia relacji pomiędzy producentami czarnej porzeczki lub grupami producentów tego owocu, a przedsiębiorstwami zajmującymi się jego przetwórstwem. Zważywszy, że umowy będą negocjowane przez producentów lub podmioty reprezentujące ich interesy, ceny tego surowca powinny pozostawać satysfakcjonujące dla obu stron tej umowy. W rezultacie rozwiązanie to powinno korzystnie wpłynąć na stabilizację rynku czarnej porzeczki.

Na bieżącym etapie trudno jednoznacznie ocenić czy kolejny sezon będzie równie niekorzystny dla producentów czarnej porzeczki, z punktu widzenia uzyskiwanych cen jak poprzedni, a tym samym nie mogła zostać podjęta decyzja o zastosowaniu doraźnych działań zorientowanych na wsparcie dochodów producentów tych owoców, np. w formule *de minimis*, jak miało to miejsce w poprzednich sezonach.”

Renata Kania, Biuro Prasowe, MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI